

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum,
quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in
tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiarvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

203. An, & quomodo constare debeat de simoniaca in ordine ad hoc, ut
Iudex possit judicare vel declarare, hoc crimen commissum: vel etiam in
ordine ad hoc, ut ex hoc capite beneficium impetrari ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](#)

didisset resignanti chirographum continens promissionem illicitorum; cum ex traditione illius scriptura non videatur consummata confidentia; cum id factum ad probationem promissorum: tradere autem scripturam pro probatione promissi, non est implete promissum: juxta quod Navar. in manual. c. 23. n. 105. Paris. n. 18. vide, & combina, quæ supradicta de alia simonia conventionali.

Quæstio 203. An, & quomodo constare debet de simoniâ commissa, vel etiam in specie hac confidentia simoniaca in ordine ad hoc, ut iudex possit judicare vel declarare, hoc crimen commissum, vel etiam in ordine, ut ex hoc capite beneficium impetrari posse?

R Epondeo primò in genere: impetrantem beneficium collatoris ex hoc capite, quod simoniacè contulisterit, difficiliter id ipsum probare posse; cum non solum teneatur justificare pactum, in quo substantiatur simonia, sed etiam & sanè manifestò in executionem illius collatorem receperit id, quod sibi promissum fuerat, juxta cap. de hoc autem de simonia. Ac proinde talem impetrantem ju-

ris posse oleinum & operam perdere ait Lott. l. 3. q.

29. n. 150.

2. Respondeo secundò: ad probandum simoniæ crimen commissum requiritur plena & conclusiva probatio, dum agitur ad effectum privationis (secus tamen est, quoties ex hoc capite agitur ad repellendum aliquem, ab affectione beneficii nondum obtentis; et quod tunc sufficiant probations leviores. Paris. de confid.) quamvis alias agatur civiliter Paris. de confidentiali. g. 64. n. 14. dicens esse communem citatis quamplurimis. Idem omnino quod hoc dicendum est de confidentia. Paris. ibidem n. 13. & 15. & 34. dicens id ita receperum esse ex interpretatione & stylo Rota, ut ubi non adducitur talis plenè concludens probatio, Rota semper pronunciat, pro non commissa confidentia. Sic sufficiens in hac materia non erit probatio dictum unius testis cum fama. Paris. n. 20. aut etiam cum præsumptione, quæ oritur ex dicto alterius, qui particeps fuit criminis. Paris. n. 21. Unde nec admittitur dictum socii criminis. Paris. n. 22. & eodem tr. q. 66. n. 21. veluti resignans post resiguationem dicentes, se resignans sub quibusdam conditionibus & modis. Paris. n. 24. Nec suffici fame publica juxta Rotam in Tullenſi Parochialia. 28. Maii, anno 1593. Paris. n. 23. Neque sufficit, testes deponere, audivisse se dicenteum Titium, se futurum gratum; quia verba istiusmodi generalia non probant simoniæ; Paris. n. 25. citans prater decis. Rot. Tullenſi illa: aut etiam, si deponant de perceptione fructuum facta à resignante, probat confidentiam, nisi pariter deponant de præcedente conventione; quia potuit ex alia causa resignarius solvere illos. Paris. n. 28. Neque ex mandatis reciprocis colligitur confidentia; cum non constet de pacto; Paris. n. 30. Neque etiam constaret de simonia per supplicationem, in qua Titius petebat absolutionem ab ea; cum talis per hoc non videatur confiteri simoniæ; quia præsumitur id factum ad cautelem, & tollendum scrupulum; quia bonarum

mentium est timere, etiam ubi non est justa causa. c. 2. de observat. jejun. Paris. n. 32. & 33. citans Natural. conf. 161. n. 15.

3. Respondeo tertio: de cetero simonia admittit omnes probationum species. Paris. loc. cit. n. 11. Puta, per notoreitatem, juxta cap. manifesta. 2. 41. Castrop. de simon. l. 3. p. 27. nu. 1. Paris. cit. q. 164. nu. 7. notoria enim & quæ aperta sunt judici non egent probatione. l. 1. ff. de refut. in integr. & l. si ver. ff. qui satis &c. Paris. n. 8. & 9. Perevidentiam facit; cum quis in crimine comprehenditur. Castrop. loc. cit. Paris. n. 12. Per confessionem partium, videlicet resignari, & resignantis probatur simonia & confidentia, Castrop. loc. cit. Paris. de confid. q. 68. n. 1. & 6. dicens esse communione. Lott. l. 3. q. 29. n. 68. ubi: confessio partis, si judicialis est, dubium non est, illam superfluere. Idque etiam si confessio facta in judicio criminali. Lott. loc. cit. n. 69. Castrop. loc. cit. quod autem confessio resignans præjudicet sibi & resignario, colligitur a DD. de confessione facta in judicio. Paris. ibid. n. 14. citans plures textus, ac dicens ex Mascar. de probacionibus. conclus. 348. esse communione, & ideo Nav. conf. 66. de simon. tradere, quod confessio resignans dicentes & publicantis, quod in tractatibus de resignatione interveniente illicita facta simoniaca ac confidentialis, non probat confidentiam; quia emanavit extra judicium, & nullus prater ipsum hoc restatur. Tradit quoque Lott. loc. cit. à nu. 70. non fore confessionem sufficientem, si non emanavit ab ipso principali, sed per procuratorem; cum en præjudicare nequerat principali, cuius respectu semper dicitur confessio facta, non vera; habendam tamen pro confessione ipsiusmet principalis, si facta esset per nuntium, id est, per habentem mandatum certum ad confirmendum vel faciendum aliquid sic & sic, ita ut videri possit organum mandantis, & ejus viva vox. De cetero confessio resignans facta ante resiguationem de confidentia nocet resignario. Paris. loc. cit. num. 9. citatis pluribus Rota decis. contra quamplurimos alios. Confessionem verò resignantis post resiguationem factam (etiam, dum illa confessio non tenderet ad commodum resignantis) non præjudicare aut nocere resignario, sive non probare nec simoniæ, nec confidentiam, tradit Lott. loc. cit. n. 74. Paris. pluribus citatis. à nu. 21. juncto nu. 11. Idque etiam si resignans post resiguationem supplicaverit pro absolutione sui à simonia, vel confidentia commissa cum resignario. Paris. n. 23. Imò nec talis confessio, quæ fit petendo absolutionem, contra ipsum resignantem, probat simoniæ vel confidentiam. Paris. n. 23. Quamvis alias confessio resignantis, quandocunque facta contra ipsum resignantem inducat effectualem probationem. Paris. n. 12. citans C. Paris. conf. 58. nu. 8. vol. 1. Per famam, Per instrumentum, in quo adest promissio vel pactum, probatur confidentia, ut & alia simonia. Paris. de confid. q. 70. nu. 1. & 2. citans Sarn. decis. 4. l. 2. Mohed. decis. 124. Menoch. confil. 67. nu. 8. l. 1. Mascar. de probat. conclusione. 1305. nu. 2. siquidem & alia crimina probantur per instrumentum; quoties delictum consistit in facto incorporato vel conexo ipsi instrumento; ut in usura, hæresi. Paris. nu. 4. citans Clarum. l. 5. recept. sent. 5. ult. q. 54. & probatio per instrumentum dicitur propriæ probatio c. forus. de verb. signif. Decius in rubric. de probat. ex n. 44. ac vera & firma, gl. in c. 1. de censibus. Paris. nu. 5. & 6. Quin & in-

Sectio I. Caput III.

& instrumentum habens sua requisita, dicitur probatio probata, & veritas evidens, non probanda. Bald. consil. 176. l. 1. Paris. n. 7. & probatio firmior probatione per testes l. hac consultissima. c. qui testamentum facere poss. item est probatio omnium probationum praestantissima, adeoque de sufficiente justificatione pacti simoniaci per publicum instrumentum, non est ambigendum. Lott. l. 3. q. 29. n. 75. Per literas alias resignatarii scriptas resignanti vel alteri. Paris. de confid. q. 69. nu. 2. juxta Rotam in Mandoniens. Canonicat. 25. Octob. 1551. teste Caputaq. decis. 212. si enim confidentia probatur per conjecturas & presumptions secundum Extrav. Pii IV. & Pii V. sufficient & litera, qua satis clare mentem nostram exprimit. Paris. loc. cit. nu. 4. Nec obstat, quod delictum non probetur semiplenius, id enim verum est, ubi delictum constat in facto separato à scriptura, ut homicidium, adulterium : secus, si constat in facto coniuncto cum scriptura, ut heres, simonia, confidentia. Paris. n. 7. citans Claram ubi ante. ac dicens, esse communio rem in praxi receptam. Veruntane debent litera tales, ut probent, esse recognitæ. Paris. n. 10. citans Card. Paris. cons. 54. n. 6. vol. 4. Item clara, secus est, si in cisma loquantur. Paris. n. 12. juxta Rotam in Britonicens. commenda. 12. Decemb. 1585. Per corresponditatem, hoc est, quando unus actus fit propter alium, ut si renunciasti beneficium mihi, & ego consensi in pensionem, vel aliam remunerationem in tua favorem feci coram eodem Notario, testibus, eodem die in continenti; facit enim hoc sufficientem presumptionem simonia. Castrop. loc. cit. qui etiam ex Paris. de resign. l. 4. q. 9. n. 9. ait, id non est sufficientem probationem, si diversis temporibus fiat.

4. Per testes probatur confidentia, estque hac probatio naturalis, & congruit cum jure divino, & ob id alii probationibus dignior & validior estimatur. Paril. de confid. q. 65. à n. 1. Non tamen probant in hac materia confidentia absque juramento, sub quo astringi debent à judice, antequam perhibeant testimonium. Paris. n. 15. ex Gabriel. cons. 184. nu. 9. l. 2. debetque pars adversa citari in horum testimoniis receptione. Paris. n. 18. ex eodem Gabriel. loc. cit. dicta enim testimoniis pro nihil reputantur, si pars, cuius interest, non fuit vocata. c. 2. de testibus. non tamen ea citatione opus est, dum judex procederet ex officio, & sic praxis in hac materia observat in processu informativo. Paris. n. 19. ex Mascard. de probat. rom. 1. q. 87. De cetero opus non est testes citari ad perhibendum testimonium, sed sufficit, ut producantur ad judicem. Paris. n. 20. Nec opus est ad probandam simoniam & confidentiam, ut testes sint omni exceptione majores; sed sufficiunt etiam criminoli & alias inhabiles. Paris. de confid. q. 66. n. 6. citans Mascard. de probat. conclus. 1306. n. 16. Nav. in man. c. 23. n. 110. contrarium tenente Lott. loc. cit. n. 65. ubi: pro justificazione pacti simoniaci ex testibus, preparandi testes, qui non patiantur exceptiones considerabiles, quales essent excommunicati, vel eodem crimen simonia irretiti, vel instigatores. item contra alios, quos citat Paris. n. 4. Paret ex constitutio ne Pii V. §. criminis, & ceteri omnes &c. Et sic in crimine simonia qualibet persona indistincte admittitur in testem, & exceptiones cuiuscumque generis & qualitatis repelluntur, praterquam capitalis inimicitia & conspirationis. Pirh. ad rit. de simon. n. 48. argumento cap. lices Heli. de simonia, &

ib. gl. Abbas. Felin. & DD. communiter; quia simonia, ut dicitur dicto capite, est maius crimen omnibus aliis (ob atrocitatem autem delicti licet quandoque transgredi jura, ut Innoc. communiter receptus in c. 1. de confit. referente Claro l. 1. recept. sent. §. 1.) & quasi maius heresi, ad quam probandam qualibet persona, etiam criminosa & inhabibilis, admittitur. Paris. à n. 7. Estque simonia & confidentia de iis criminibus, quæ solent occultè committi; quoties autem sumus in illis criminibus, & veritas aliter haberi non potest, testes minus idonei fidem faciunt, c. veniens il. 2. de testibus. ratione enim difficultatis illi testes recipiuntur, qui alias à testificando rejiciuntur, ut Roman. cons. 76. ut ideo laicus, qui alias ad accusandum vel ferendum testimonium contra clericum non admittitur, in criminibus exceptis, ut sunt simonia, heres, crimen laesa maiestatis, admittitur contra clericum, si bono zelo justitia, non ex odio procedat. Pirh. loc. cit. citans Redoan. de simon. p. 4. c. 5. nu. 9. Abb. Butrio. Felin. & DD. communiter in c. deceterum. testibus, & in criminalibus admittitur minor 25. annis, meretrices, lenones, alii; que infames. Paris. à n. 11. Non tamen ad probandam simoniam & confidentiam admittitur hereticus Paganus. Judæus. Paris. n. 17. citans Gloff. in c. si Dominus. de simon. v. Catholicus. Redoan. de simon. p. 4. c. 5. n. 13. neque admittuntur excommunicati, quia cit. c. heli. loquitur tantum de criminosis, non autem de excommunicatis, qui indistincte repelluntur à testificando. c. de crevimus. de sent. ex com. in 6. nili in casibus specialiter in jure exceptis, ut quando agitur criminaliter in crimen laesa maiestatis & heres. Pirh. loc. cit. n. 49. citans Abb. in c. Heli. n. 10. neque admittuntur indifferenter criminoli omnes in simonia, sed solum habentes qualitates requisitas in c. per tuas, de simon. quia unum crimen exceptum est magis privilegium quam alterum. Pirh. loc. cit. citans Abb. in c. c. pertuas. n. 6. Neque etiam admittuntur ad probandam simoniam & confidentiam socii criminis, dum hi etiam sunt socii munieris, ob rationem positam in cap. veniens. il. 1. de testibus. Castrop. loc. cit. num. 2. Paris. n. 22. juxta Rotam in Pamplon. Parochial. 13. Julii. 1552. teste Caputaq. decis. 244. p. 3. Proceditque, etiam si ageretur de simonia civiliter. Paris. cit. nu. 22. citans Redoan. de simon. p. 4. c. 5. nu. 28. Item, etiam si hi testes socii criminis & munieris, nihil receperint; quia sufficit, quod eis fuerit promissum. Paris. n. 23. juxta Rotam ubi ante. Secundum tamen est, seu admittuntur socii criminis, dum non sunt simul participes munieris; speciale enim id est in his tribus criminibus exceptis; nempe heres, laesa maiestatis, simonia; quod admittantur in testes socii criminis c. 1. de testib. in 6. & ibi DD. communiter Castrop. loc. cit. n. 3. Paris. n. 27. citans plures, ac dicens esse communiores. vide eundem de hoc puncto de resign. l. 14. q. 10. Neque admittuntur ad probandam confidentiam testes inimici. Paris. n. 25. juxta Rotam in Aquens. 17. Maii. 1593; utri & qui nimis audacter deponunt, ac nimis animose loquuntur, Paris. n. 26. cit. Ancharr. cons. 227. n. 5. Cravett. cons. l. num. 9. & Rotam in mol. confidentialia. 24. Febr. 1592. Neque probatur simonia per testes of auditu, etiam de publica voce & fama, etiam si cu hac publica fama & voce adit unus testis. Paris. n. 27. dicens sic pluries resolutum à Rota. Porro licet alias testi unico non adhibeatur fides. c. veniens. de testibus, etiam si estet in maxima

Xima dignitate constitutus. Bellam. *de c. 628. &*
 etiam causa commissa esset conscientia alicujus.
Alex. conf. 209. l. 6. volum. ult. ac ita de jure com-
muni qualibet præsumptio esset probanda per
duos testes; contestes. Paris. de confid. q. 67. a n. 1.
ad probandas tamen præsumptio[n]es & conjectu-
ras de confidentia positas in constit. Pii V. suffici-
unt singuli testes, ut id ipsum exprimitur in dicta
constit. Pii V. §. testes vero de quaenque re singu-
lares singulas probare valentur conjecturas, &
præsumptiones. Paris. n. 5. id ipsum autem, quod
sufficiat in hoc unus testis, operatur difficultas
probandi; ut idem exprimitur in dicta constit. §.
si quidam. Paris. n. 6. Adeoque jam etiam, licet in
criminalibus regulariter duæ probationes imper-
fectæ non jungantur ad faciendum plenam proba-
tionem; fallit tamen hoc in criminis hoc, in quo
speciale est propter ejus gravitatem, ut probatio-
nes imperfectæ simul conjungantur ad constituen-
dam probationem perfectam, sicut in civilibus
junguntur. Paris. n. 7. & 8. citans plurimos, eoque
facilius in præsenti cau[us]a probandæ simoniacæ plures
præsumptiones conjunguntur ad plenam proba-
tionem, quia ha[ec] præsumptiones unaquaque semi-
plene probat, nempe per unum testem. Paris. a n.
10. Et licet etiam, ut dictum, conjectura qualibet
ad minus per duos testes sit probanda; potest ta-
men Papa in certis casibus statuere, ut stetur dicto
unius testis; et si generaliter hoc statuere non pos-
sit in omni cau[us]a; cum id sit de jure divino, ut duo
testes requirantur. Paris. a n. 21. & plura de hoc,
nam unus testis sufficiat ad probandam unam con-
jectaram. Paris. de confid. q. 72. per totam. Verun-
ta men adver[er]endum est ad hoc, quod Paris. in fine
cit. q. 67. adjicit: hodie autem in septimo decretalium
in hac parte reformatum haec institutio, & statuitur, ut
duo testes requirantur & optimâ ratione. Idem ait q. 72.
in fine. hanc constitutionem esse reducendam ad
terminos juris communis, ut duo requirantur te-
stes, & ideo die 5. August. 1593. in congregazione
scilicet resolutum, reformatam in hoc hanc con-
stitutionem, quam reformationem ad fusum vide
apud eundem q. ult. de confid. unde ait Lott. loc.
cit. n. 66. non sufficiunt testes singulares; cum in
hac materia simonia singularitas adeò detrahatur
fides testibus, ut nequeat conjungic[em] semplena
probatione, puta, famâ, nisi concurrant alia ad-
minicula.

5. Denique ad probandum Simoniam & con-

fidentiam sufficiunt conjecturae & præsumptiones & signa, exprimiturque id in constitutione Pii V. est que communis & recepta in praxi omnian sensu. Paris. de confid. q. 71. n. 1. & 2. & 19. Castrop. loc. cit. n. 2. Lott. l. 3. q. 29. n. 54. Siquidem probatio, quæ sit per conjecturas & præsumptiones, est vera & propria probatio. Paris. ibidem. n. 28. Et hac probatione probari solent sufficienter, quæ secreta inter amicos tractari consueverunt. Paris. n. 5. Lott. loc. cit. Item quæ sunt dolo ac fraude; ed quod haec & similia sint difficilis probatio[n]is, ut pluribus exemplificat Paris. a n. 6. Simonia autem, & magis confidentia sunt de his, quæ secerè, dolo aut fraude sunt. Paris. n. 14. & 15. Item etiam in criminalibus requirantur probatio[n]es luce meridianâ clariores. I. sciant cuncti. c. de prob. in hoc tamen sufficiunt conjecturae & præsumptiones proper ejus atrocitatem; cum sit de cri-
 minalibus exceptis, simonia etiam commissa tan-
 sum in beneficio. Paris. a n. 23. Castrop. cit. n. 2.
 Undejam ex præsumptionibus & conjecturis po-

test judex procedere ad condemnationem, & de-
 clârare collationem & præsentationem confiden-
 tiarum aut alter simoniacam; & committeeores
 incidisse in prænas constitutas constitutione Pii V.
 Paris. n. 42. dicens ita communiter per omnes ob-
 servari & practicari. Quoties enim præsumptio
 est posita à lege (ut est in præsenti) potest ex ea
 sequi condemnatio, etiam capitalis juxta commu-
 niorem; Clarus l. 2. recept. sent. §. ult. q. 20. licet
 alias regulariter ex præsumptionibus, etiam in-
 dubitatis, non debeat qui condemnari juxta com-
 muniorem, apud eundem Clarum, & Decimum conf.
 175. n. 8. Paris. n. 43. Probatur autem confidentia
 per conjecturas & præsumptiones positas in con-
 stit. Pii V. §. ad probandum, ubi in 4. casibus Pius
 V. ex verisimili præsumit, & habet pro veritate
 & confidentia illud factum, donec probetur con-
 trarium. Paris. n. 44. Ut vero conjecturae & præ-
 sumptiones, & signa probent confidentiam & simoni-
 am, debent esse evidentes, claræ, sufficiētes
 concludentes, & reum de criminis convincentes.
 Castrop. loc. cit. Paris. a n. 53. citans plures AA. &
 Rotz decisiones; adeoq[ue] violenta, ut Lott. loc. cit. n.
 57. ex Alciat. conf. a. n. 41. l. 1. Debent etiam esse ne-
 cessariò importantes simoniā, ita ut nihil aliud im-
 portare possit. Paris. n. 56. Neque sufficit unica con-
 jectura vel præsumptio probata per unicū testem,
 ad plenam probationem confidentia vel simoniā,
 ut judex possit devenire ad condemnationem; sed
 ad minimum requiruntur duæ per singulares testes
 probata. Paris. de confid. q. 73. num. 1. & 5. citans
 Nav. in man. c. 23. sub. n. 110. Mascard. de probat.
 conclus. 1306. Castrop. loc. cit. iuxta quod exprimi-
 tur, in ipsa constitutione Pii V. §. testes, ubi: Plures
 bujusmodi præsumptiones & conjectura plenam faciunt
 probationem in predictis. Additique Castrop. quod
 qualibet præsumptio & conjectura debeat esse in
 suo esse perfecta & omnino convincens, & alias
 fore nullius momenti, hinc ait Lott. loc. cit. a n. 58.
 ex Alex. conf. 64. h. 4. unamquamque probandam
 ad minus per duos testes omni exceptione majo-
 res, ita ut inde resulteret evidencia facti, quæ uti regu-
 lariter exigitur ad convincendum reum, ita &
 in hoc atrocissimo criminis sit præcisè necessaria, ut
 Clarus §. Simonia. Neque jungenda præsumptiones,
 ita ut ex pluribus illegitimis probationibus una
 convalescat. Castrop. loc. cit. citans Menoch. de præ-
 sumpt. l. 1. q. 46. Lott. loc. cit. n. 62. ex Alciat. loc.
 cit. dicens ab hac regula non recedi, etiam si aga-
 tur civilitate. Mascard. de probat. tom. 3. concl. 1224.
 n. 33. &c. ac proinde in conjecturis ac præsumptionib[us]
 appositis in constitutionib[us] Pii IV. & V. ad
 probandum crimen confidentia convenire DD. non
 quamlibet ex iis rite probatam inducere probatio-
 nem evidentem commissi criminis, sed quamlibet
 ex iis rite probatam inducere præsumptionem,
 & alii concurrentibus conjecturis plenam proba-
 tionem: Quamvis dicat Paris. n. 6. singulare esse
 in hoc criminis, ut probationes imperfectæ (qua-
 lis de iure communis est qualibet conjectura im-
 perfectæ probata, nimis per unum testem) si-
 mul jungantur ad plenam probationem. Nihilominus etiam, dum una præsumptio seu conjectura
 foret probata per duos testes, sufficere in hoc ca-
 su pro plena probatione, docent plures his moti-
 rationibus. Primo: quod Pius V. dum plures re-
 quirit præsumptiones, intelligat id de his, quæ pro-
 bantur per unum testem. Secundo: quod major sit
 probatio, quæ fit per unam præsumptionem for-
 mitur.

miter, scilicet per duos testes probatam, quam quæ sit per duas conjecturas per testes singulares probatas; cum regulariter de jure communi tantum probent mille testes singulares, quam unus, & duobus testibus conteſtibus plus creditur, quam mille testibus singularibus, ut Bald. in *l. justitiae* *c. de testibus*. Alex. *conf. 8. column. ult. l. 4. Card. Paris. conf. 57. column. 2. vol. r. & alii apud Paris. num. 9.* Tertiò: quia in criminis simonia una præsumptio, si est violenta, sufficit ad condemnandum: ut Abb. in *c. infinitatum de simon. num. 4. Felin. &c. Redoan. de simon. p. 4. 6. 6. nu. 35. apud Paris. num. 10. & 11.* dicentem esse communiorem opinionem; eò quod præsumptio violenta habetur pro conculente probatione, etiam in criminalibus; modò non agatur de poena corporali infligenda, ut DD. communiter in *c. affectu de præsumpt. Adeoque jam, si ad probandam simoniam sufficiat una violenta, sufficiet in confidentia probanda una præsumptio per duos testes probata; cùm stante dictâ Bullâ Pii quinti minor requiratur in crimen confidentia, quam simonia: ut Paris. n. 11. quibus tandem consentit Paris. n. 15. & concludit, vel unam illarum præsumptionum probatam per duos testes conteſtes, sufficere & probare confidentiam, vel duas probatas per testes singulares, & hoc, donec septimus liber decretalium publicetur, ubi in hoc dicta constitutio Pii quinti reformatur.*

6. Porro præsumptiones, quæ movere possunt judicem ad pronuiciandum pro non confidentia, sunt probitas & optima conditio dantis, resignantis, recipientis beneficium: nam hac faciunt præsumere, non esse verisimile, illicite illud beneficium acceptatum: & receperum est, bonam famam excludere præsumptiones malas, ut Tiraq. de *pœnis temperandis, causa 15. nu. 2. Paris. de confid. q. 74. n. 1. & 2.* Item qualitas dantis, ut quia est Episcopus, Archiepiscopus; & parva quantitas, ut Gabri. *conf. 127. n. 14. l. 2. Paris. n. 4.* vel etiam quia dans vel recipiens est dives; quo casu non est præsumendum illud crimen admisum, cùm potius pauperes propter egestatem id cogint. Paris. *nu. 5.* Qui tamen addit has similès circumstantias debere quidem movere judicem, ut sit circumspetus ad credendum testibus, ad dandas remissorias & sententiam ferendam; non tamen sint tales, quia in toto elidunt conjecturas. Sed neque in contrarium amicitia & sanguinis conjunctio resignantis & resignatarii faciunt præsumere coniamissam confidentiam. Paris. *de confid. q. 75. n. 2.* dicens esse veriorem & communiter receptam; & probans id pluribus. Denique num admittatur probatio in contrarium contra præsumptiones expressas in constitutione Pii V. & qualis, de hoc vide Paris. *de confid. q. 76. & 77. per totam.* Vide de his aliisque pœnis potissimum ob simoniā infictis Paris. *de resign. l. 14. q. 8. 9. & seq. Redoan. de simon. p. 4. c. 6. Maicard. de probat. conclusione 1304. & seq.*

Quæſtio 204. An, & qualiter vacet beneficium ob excommunicationem, & inſordescientiam in ea?

1. Respondeo primò: licet excommunicato valide conferri nequeat beneficium, juxta ea, quæ diximus de electione. de quo vide Garc. *p. 7. c. 13. à n. 1.* Item licet excommunicato, quia inhabilis est ad beneficia obtinenda, non competitat jus oportandi canoniciatum, dignitatem, seu novum ti-

tulum; et si fecerit de optione illa, quæ non acquiritur novus titulus; ut potest quæ quia constituit in solo facto, quod sit in vim titulijam præhabiti, per excommunicationem non minitur, nec tollitur. Tond. *p. 3. c. 126. n. 8.* citans Covar. in *c. alma mater. p. 1. §. 7. n. 4.* Gonz. *ad regulam 8. gl. 34. nu. 65.* Monet. *de optione. c. 4. q. 2. num. 30.* Et vel hinc canonicus in excommunicatione præbendam optare possit; quia non acquiritur novus titulus; de quo vide Laym. Lott. paulò post citando. Licet etiam excommunicatus acceptans sibi in absentia ante contractam excommunicationem collatum beneficium, nullum jus seu quasi dominium in illo acquirat, si tibi absenti, de prob. in sexto. ita etiam ut si is, qui in excommunicatione acceptabat illud beneficium, moriatur ante solutionem, beneficium illud non vacet per mortem illius. Laym. in *c. cum in tua. de consuetud. in sexto.* citans Suar. *de consuetud. d. 13. sec. 15. num. 17.* Sed dicta acceptatio facta in excommunicatione solum declarat ejus voluntatem, que si revocata non fuit, sed virtualiter maneat, prodebet potest; ut post solutionem ab excommunicatione ejus vigore beneficium acquisitum censeretur. Laym. *ibidem.* Non tamen propter excommunicationem incurrit privatio beneficiorum obtentorum. Garc. *p. 7. c. 13. n. 90.* C. de Luca. *loc. cit. n. 5.* Gonz. *loc. cit. Azor. p. 2. 4. 7. c. 18. §. secundo queritur, dicens esse constantem sententiam omnium.* Gonz. *gl. 15. n. 104. & 107. contra Felin. in c. 1. de judic. 8. apud Lott. loc. cit. n. 97. & Menoch. *de arb. p. 2. centur. 5. casu 45. n. 52.* apud Gonz. quem tam defendit Lott. de quo paulò post. Nullibet enim reperitur in jure textus dicens, inſordescientiam privatum beneficiis; & inſordescientiam solum operari, quod inſordescientiam habeatur pro confesso vel convicto de crimen, aut causa, de qua accusabatur. Gonz. *loc. cit. cit. n. 104. & 105.* Unde vel procedetur contra inſordescientiam in excommunicatione lata pro crimen inducente vacationem ipso jure; & jam non vacabit ipso jure beneficium ratione inſordescientia, seu perseverantia hujus in excommunicatione; sed ratione ipsius delicti. Vel procedetur contra talē excommunicatum ob crimen, pro quo non est privatus ipso jure, sed venit privandus; sed nec runc, ut patet, inducitur vacatione seu privatio ipso jure ob dictam perseverantiam. Gonz. *num. 106.**

3. Respondeo tertio: potest tamen excommunicatus (etiam si excommunicatio illata excivilis causa: ut Lott. loc. cit. n. 92. ex & cum Menoch.) ob inſordescientiam privari beneficiis, ex ratione, ut in privatione non consideretur causa excommunicationis, sed novum delictum ex perseverantia, & pertinacia, nimis contemptus interpretatus clavium Perri. Lott. loc. cit. ex Menoch. suprà cit. (quem ait, id solum voluisse, & non docuisse illum, talem ipsum jure privatum, pro qua sententia ab aliis citari solet) dicens esse veriorem, & in Curia Romana magis receptam. Card. de Luca. *de beneficio. d. 74. n. 7.* Paris. *de resign. l. 4. q. 3. n. 36.* dicens